

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

Maitolan Tilan Strategiapolku

Suomen Yrittäjäopisto

Talousjohtamiseen Konkretiaa – hanke

Maitolan tilan esittely

- Maitolan tilan omistavat Matti ja Maija, lapset Oskari 6 v, Maarit 3 v ja Paavo 1 v. Sukupolvenvaihdos tehty 7 vuotta sitten.
- Robotti-investointi tehty vanhaan navettaan kaksi vuotta sitten, lehmiä 70 kpl, maitoa meijeriin 700 000, nuorkarja vanhassa navetassa.
- Peltoa omistuksessa 70 ha, vuokralla 15 ha, yhteensä 85 ha ensimmäisenä vuonna. Metsää 25 ha.
- Tilalla töissä isäntä Matti sekä edellinen sukupolvi apuna. Kesällä kesätyöntekijä.
- Lähtötilanteessa lainaa sukupolvenvaihdoskaupasta ja investoinnista yhteensä 610 000 €.
- Taloushallinnossa apuna tilitoimisto.

Lähtötilanteen tarkastelu

Navetan
valaistuksen
uusiminen, kaksi
vuotta sitten

Nuorkarjan
karsinoita uusittu

Asfaltointia
navettapihalla

Kylmäpihatto
umpilehmille vuosi
sitten

Peltoja
kunnostettu

Kouluttauduttu
säännöllisesti

Navetassa
huomioitu
laajentaminen
toiseen robottiin

Lantala riittävä
tulevaisuuteen

Rehusiiloja
riittävästi,
aperuokinta

Ympäristölupa on
jo kahdelle
robotille

Kuukausi- alv

Visio 8 vuoden päästä

Täydessä tuotannossa
2 robotin yksikkö

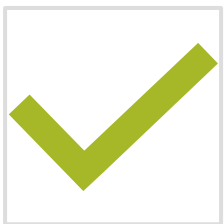
- Noin 130 lehmää, maitoa meijeriin 1 365 000 litraa/vuosi

Peltoa käytettävissä
135 ha

Puoliso jäänyt pois
palkkatyöstä

Työvoimana yrittäjien
lisäksi yksi
kokoaikainen
työntekijä

Visio – mitä se on?

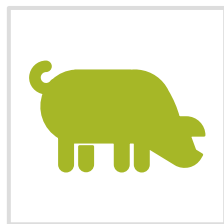

Tuloksellinen

Toimeentulo yrittäjälle ja työntekijälle

Maksuvalmius kunnossa

Käyttökate riittävä

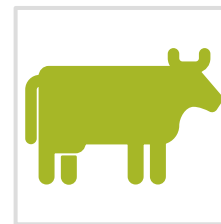

Katseenkestävä

Laidunnus

Eläinten olosuhteet kunnossa

Maatilan pihapiiri siisti, koneet kunnossa ja romut pois nurkista

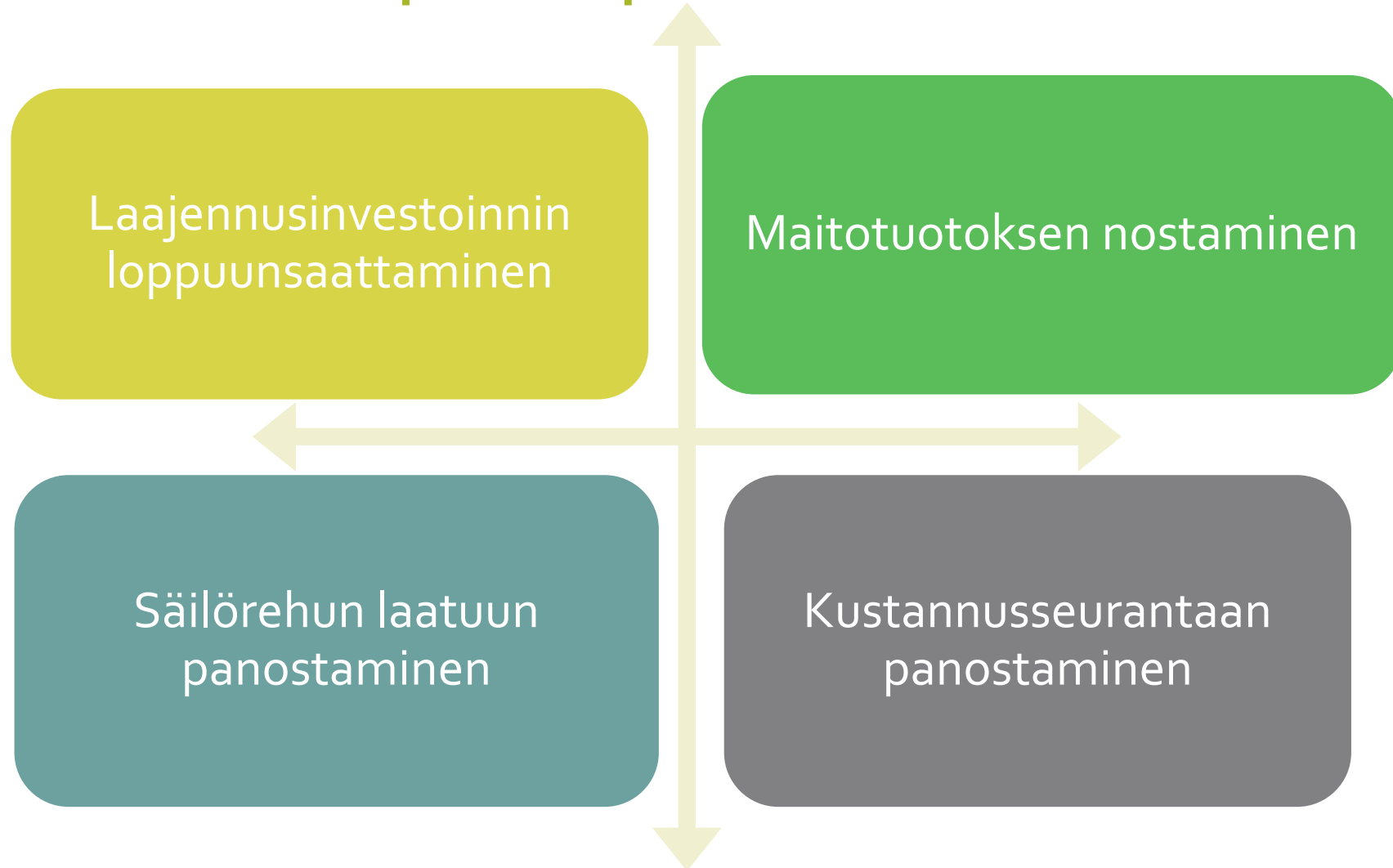
Karjatila

Karjan kasvatus myös pitkän aikavälin suunnitelmissa

Kaikki tekeminen tukee karjataloutta

Mahdollisuus muuttaa tuotantosuuntaa mikäli tarvetta

Kehittämisen painopisteet

Kehittämisen painopisteet

Hankitaan lisäpeltoa noin 50 ha vuosina 1 – 5
Vuokrataan, keskih. 300 e/ha

Karjamäärää lisätään vuosina 3 – 6
Nuorkarjalle pressuhalli noin vuonna 5

Osa peltotöistä ulkoistetaan mahdollisuuksien mukaan

Konekanta uusitaan tarpeen mukaan/urakointiyhteistyöhön panostetaan

Jatketaan peltojen kunnostusta

Palkataan navetalle kokoaikainen työntekijä, alkaen vuosi 7

SWOT - sisäinen tarkastelu

VAHVUUDET

- Vahva tahtotila
- Karjasilmä, ammattitaito maidontuotantoon ja kasvinviljelyyn
- Suunnitelmallisuus, ei hätiköityjä päätöksiä
- Perhe tukena, puolison ansiotyö tuo säännöllistä tuloa
- Koneet ja rakennukset tehokkaassa käytössä ja toimivat
- Päätöksentekokyky
- Digiosaamista perhepiirissä
- Yrittäjien terveydentila hyvä

HEIKKOUEDET

- Suuren velan tuomat riskit
- Epävarmuus paineensietokyvystä
- Työn ja vapaa-ajan sekoittuminen
- Lähtötilanteen keskituotos
- Lisäpellot mahdollisesti kaukana
- Koneet eivät riitä tulevaisuudessa; urakointia ostettava enemmän
- Osataanko johtaa merkittävästi suurempaa yritystä
- Työvoimaa ei riittävästi lähtötilanteessa

SWOT- ulkoinen tarkastelu

MAHDOLLISUUDET

- Vuokramaita saatavilla
- Vakavarainen maidon ostaja
- Ympäristövaatimukset
  - Mahdollisuudet parempaan maidon hintaan
  - Tukien optimoinnin merkitys
  - Taloudelliset hyödyt kestävään kehitykseen panostettaessa
- Maidontuotantoaluetta; verkostot ja vertaistuki

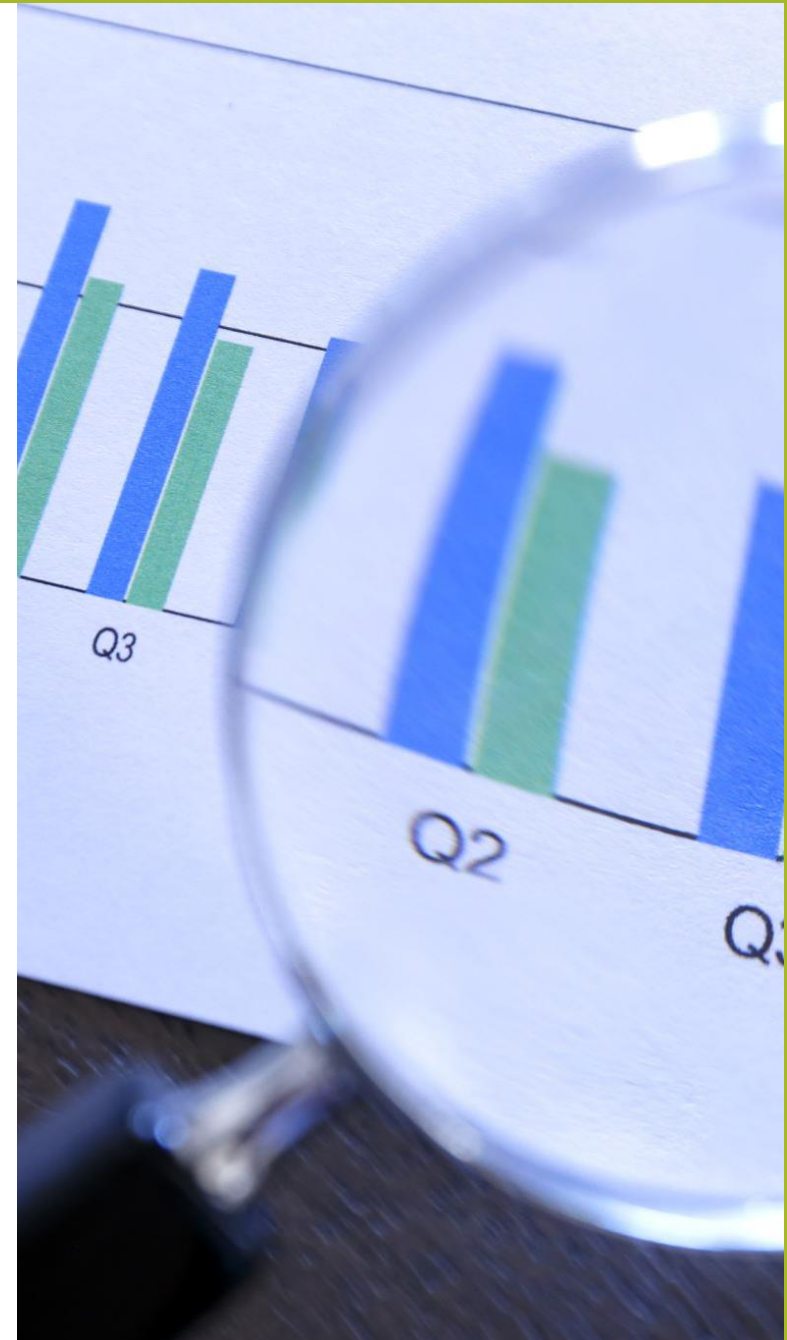
UHAT

- Ympäristövaatimukset
- Maidon kulutuskehitys
- Urakoinnin tarjonta
- Naapureiden vastustus investoinnille
- Kustannuskehitys, maidon hinta
- Työvoiman saatavuus

Toimintasuunnitelma

VUOSI 1

- Varmistetaan maitomäärän pysyminen
  - Ruokinta, säilörehun laatu
- Lyhennetään lainoja suunnitelman mukaisesti
  - Tavoite, että velkojen ja käyttökatteen suhde on huomattavasti alle 5 ennen investointia ja taso saavutetaan nopeasti investoinnin jälkeen uudestaan
  - Yksityistalouteen täytyy saada kunnan korvaus työmäärän ja tilakoon suhteessa
  - Kun investointi tehty, lainan lyhennysohjelma muokataan sopivaksi
- Otetaan käyttöön uusi kirjanpito-ohjelma
  - Varataan aikaresurssi, Matti-isäntä ja tilitoimisto
- Varaudutaan kaluston uusimiseen, 25 000 €/vuosi koko kausi, paitsi 1. vuonna 50 000 e
- Uusitaan sähkösopimus

Toimintasuunnitelma vuosi 2-5

Ympäristölupa olemassa, muut luvat

Tarjousten ottaminen, kustannusarvio

Yhteistyökumppaneiden kartoitus, uudet kumppanit, urakoitsijat

---

Investointilaskelmien teko

Rahoitusneuvottelut, pankkien kilpailutus

Lainojen lyhennysohjelman tarkistaminen

Johtamisosaamisen lisääminen

Nuorkarjalle pressuhalli vuosi 5, 60 000 €

Vuokrapellot lisääntyvät 50 ha, 300 €/ha

Eläinmäärän lisääminen omista eläimistä + vasikoiden ja hiehojen hankintaa parina vuonna ennen investointia

---

Keskituotos kasvaa 100 litraa/eläin/vuosi

Toimintasuunnitelma vuosi 6-8

Riskianalyysi ^{1/4}

Mikä uhkaa strategian toteutumista

- **Liiketoimintariskit**

- Maidon hinta alenee merkittävästi tai tuotantokustannukset nousevat odottamattomasti
  - Herkkyysanalyysit eri hinnoilla, budjetointi, käyttöpääoman riittävä taso, tuotantosopimukset ajan tasalla, kilpailutukset, tuotannon tehokkuuden korkea taso
- Pankki ei lainoita investointia, korkotaso nousee
  - Pankkien kilpailutus, korkosuojaus, realistiset investointilaskelmat, investoinnin lykkääminen
- Maitomarkkinat eivät vedä
  - Meijerin kilpailutus, vaihtoehtoinen toiminta tuotantotiloissa, omaisuuden myynti
- Farm Exit Plan, worst case- skenaario

Riskianalyysi 2/4

Mikä uhkaa strategian toteutumista

- **Henkilöriskit**

- Tapaturma, sairaus, kuolema avainhenkilöstössä
  - Työturvallisuus, vakuutukset, varahenkilöt
  - Työterveyshuolto
- Uupumus, väsyminen avainhenkilöstössä, osaamattomuus
  - Itsensä johtaminen: lomat, vapaa-aika, työajan hallinta, harrastukset, parisuhde, perhe
  - Ammattitaidon ylläpitäminen, koulutus
  - Suunnittelu, valmistautuminen, liiketoimintasuunnitelma, budjetointi

Riskianalyysi 3/4

Mikä uhkaa strategian toteutumista

- **Omaisuuksriskit, vahingot, eläntaudit, tuotantohygienia**
  - Sähkötarkastukset, palovaroittimet, sammutusvälineet
  - Rakennusten ja koneiden kunnossapito
  - Eläinten hyvinvointi, eläinten ennakoiva terveydenhuolto
  - Vakuutukset

Riskianalyysi 4/4

Mikä uhkaa strategian toteutumista

- **Ympäristöriskit**

- Jätteiden lajittelu; normaalitilanne ja erikseen rakennusaikainen
- Lannan käsittely
- Kasvinsuojeluaineet; käyttö ja varastointi
- Öljysäiliöiden kuntotarkastus

- **Digitalisaatoriskit**

- Tietoturva kuntoon
  - Varmuuskopiot, asiakirjojen säilytys
  - Tietokoneiden tietoturva, lypsyrobotin tiedot
  - Matkapuhelin

Strategian tarkastelua

Strategian tarkastelua

Pitkän tähtäimen suunnittelu ja hyvä strategia mahdollistavat joustavan ja nopean käyntiin saattamisen investoinnin jälkeen

Yksityistalouteen on saatava sellainen summa rahaa, että työmäärä ja siitä saatava summa vastaavat toisiaan

Yhden robotin yksiköstä kun tuotanto tuplataan
--> yrittäjälle jäävä korvaus lisätyöstä ja riskinotosta täytyy kasvaa

Pohdittavaksi

Miten laajennuksen vaatima karjamäärä lisätään? Ostamalla vaiko omasta karjasta?

Miksi pitkäjänteinen suunnittelu, mutta nopea investoinnin toteutus ja tuotannon ylösajo ovat tärkeitä?

Minkälaista urakointitarjontaa alueella on? Mitä ulkoistat ja mitä teet itse?

Peltojen vuokrataso vaihtelee. Millainen vuokrataso alueella on? Onko lisäpeltoa mahdollista ylipäätään saada? Kuinka kaukaa?

Tarinassa laajennettiin maidontuotantotilaa. Mitkä pohdinnat ja päätökset koskevat kaikkia tuotannon laajentamissuunnitelmia, tuotantosuunnasta riippumatta?

Lisätietoja

Suomen Yrittäjäopisto

Päivi Mäkinen, paivi.makinen@syo.fi

Ilkka Raukola, ilkka.raukola@syo.fi

Mikko Lääveri, mikko.laaveri@syo.fi